

B-
2 Skolotajs P. Donbergs

119
Lauru draudse

Draudses 65 gadu

un skolotāja-kēstera P. Donberga

40 gadu

jubilejas deenai

weltits apfkats



1932

Lauru ew.-lut. bašnizās padomes isdevums

L. V. B.
№. 0245359

~~Ш-4415 K~~

П

Р





Lauru ew.-lut. draudses jaunā baznīca

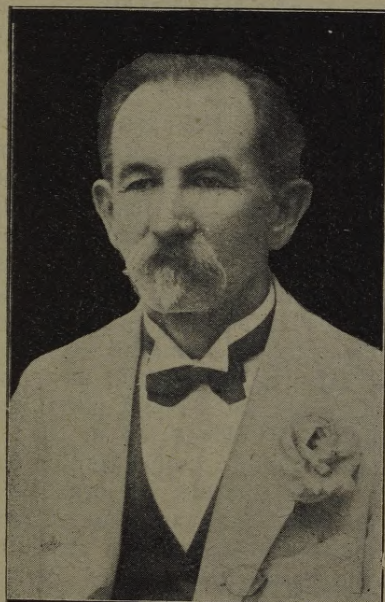
Skolotājs P. Donbergs Lauru draudse

Draudses 65 gadu un skolotāja-kēstera
P. Donberga 40 gadu jubilejas
veiktis apraksts

Lauru ew.-lut. baznīcas padomes izdevums 1932. g.

245389





Sagadejais skolotājs, ebrģelneeks, ķesters
Pavuls Donberģs, darbojas ķhini arodā 40 g.

Gewadam.

Deews stahw jawâ draudse.

Ps. 82., 1-a.

Mihlâ Lauru draudse! 14. augusts ir leela fwehtku deena. Tawa garigâ mahte-draudse, kas tewi eeksch Kristus dsendinajusi un audsinajusi, swin sawus 65. schuhpla fwehtkus! Taws mihlais draudses kesteris un skolotajs P. Donbergs atskatas us 40 darba gadeem, kurus wiasch tew par fwehtibu notalpojis. Schajos 40 gados wiasch usaudsinajis un dsihwê wadijis weselu paaudsi. Ur teesibu waru fazit, ka wiasch draudsei usspeedis sawu sihmogv. Gatawojotees us scheem diwlahrschajeem fwehtkeem, rodas doma atstahst nahkamajâm paaudsem kahdu dokumentu-rakstu, kas stahstitu par Lauru draudses un kolonijas fahkumeem un wiau attihstibas gaitu. Sinaas no scheem pirmajeem laikeem fahl jau issust, tadehl lai winas galigi neissustu, skolotajs Donbergs tâs ar leelu ruhpihu sakrahjis un tew nu winas pasneeds glihtâ grahmatinâ ar dauds ussehnumeem, kur tu nu redsi ari tos zilwekus, kas draudses un kolonijas labâ darbojuschees. Jums, kas esat sawâ draudse trisititi, eefwehtiti, fâlaulati, waj no dsihwes wehtrâm plositi atraduschi atspirigu sawâm dwehselem pee Deewa galda, klauzijuschees Deewa wahrdu no kanzeles waj altara, waj Deewa eepreezu kapu kalniâ, kur aprakât sawas dsihwes jaukatâs zeribas, jums Lauru draudse ir dahrga un mihla. Ulf pateizibas Deewam, kuresch tikdauds fwehtibas ir zaur draudsi dewis saweem behrneem un aif pateizibas eemihlotajam darbineekam, draudse pulzejas us schim swinibam.

Schini deenâ draudse grib atkal redset sawus behrnus, kas ifklichdinati pa daschadâm malam, sapulzetus sawos pagalmos, grib lai tee fanahktu atkal pee sawas wezâs mahmulas un winas fwehtibu fanehmuschî waretu turpinat sawas gaitas. Lai laimigi tee zilweki, kuri ilgi war baudit sawas mahmulas fwehtibu, bet wehl laimigaki tee, kuri war baudit sawas draudses fwehtibu. Rehniusch Dahwids newar ween deesgan usmudinat peeminet sawu draudsi un to, to zilweks draudse mantojis. Wiasch saprata, to nosihmê tautai draudse, kurâ stahw patš Deews, tas Deews, kura rokâs wara pahr debesi

un semi, kuresch noteiz un wada tautas likteni. Ja, pateescham leela nosihme ir tautas dshiwê tizibai, kâ mehš to redsam pee wezajâm tautam ar noslehgtu wehsturi. Greeki un romeeschi bija stipri tikmeh, kamehr stipra bija wiau tiziba. Tizibai fabruhtot fabruka ari walstš. Netiziba sagrahwa walsti. Ja jau tik stipras bijuschas paganu tizibas, zil wehl stipraka ir muhsu kristigâ tiziba, kûrâ patš Deews mums atklahjees Deews dibinajis pasaulê fawu draudsi, lai Wiasch zaur to stahwetu tautas widû un westu tautu us pestifchanu. Draudsei ir ta apsolifchana, ka wina pastahwès, un mehš redsam, ka wina ir pastahwejusi lihds schim un nekahdi elles spehti naw spehjuschi to sagraut. Tomehr Deews brihnischki wada fawu draudsi. Lai gan Wiasch zaur Kristus un Swehtâ gara klastbuhtni ir winaš widû, tad tomehr Wiasch draudsei naw dewis apsolifchanu, ka wina no Deewa atkrituscho pasauli pamasam pahrwehrtis Deewa pasaulê. Notiks pamisam kas pretejs, proti, ka pasaulê wiau issfums no fawa widus. Tâpat kâ Kristus, tâ ari draudse peedfihwo un peedfihwos fawu Golgatu. Tomehr taifni schini launajâ pasaulê Deews zet fawu draudsi, lai tad, kad Wiasch noslehgs pasaules wehsturi zaur Kristus nahlfchanu, Winam buhtu laudis, ar kureem Wiasch waretu zelt jauno pasauli, Deewa walstibu.

Kaut ari pasaulê kristigo draudsi issfums no fawa widus, ar to nerehkinas, to apbehdina, tad Kristus draudsei tomehr ir un paleef galwenâ loma tautas likteni. Deews gribeja faudset Sodomu, ja Wiasch tur atrastu 10 taifnos, kuri buhtu gatawi Deewam paklausit. Ja tauta bauda pateesu brihwibu, war meerigi dshiwot un baudit fawa darba auglus, tad par to japateizas Deewam, ka Wiasch kristigâs draudfès, fawu taifno dehl, riktojas ar tautu pehz sawas schehlastibas.

Deews fawu draudsi ir brihnischki wadijis firmâ fenatnê, paganu tautâs. Egipteescheem, afireescheem, romeescheem bija japilda Deewa prahts, kaut ari paschu Deewu nepasina. Deews ir sawas draudfes widû ari schodeen un wisâm besdeewigâm waram un spehkeem ir japilda tas, ko Wiasch sawas draudfes dehl ir nolehmis ar tautu darit. Ja Deews sawas draudfes dehl parahda schehlastibu tautai, tad kahds leels peenahlums ir draudsei pret fawu tautu un walsti, kûrâ tâ dshiwu. Draudsei jaaudsina laudis, kas buhtu kâ fahls, kura pasargâ tautu no bojâ ejas. Deewa wahrds zaur Deewa behrnu dshiwu un leezibam met gaischus starus us wisu muhsu gimenes, fainneezifko un politifko dshiwu. Deews sawus laudis nekur neatfwbina no Kristus leezineeka peenahlumeem. Un tahdi juhs eseet bijuschu, Lauru draudfes lozekli schos 65 gados un Kristus gara uguns wehl schodeen leelakâ waj masakâ mehrâ deg juhsu firdis un parahdas us ahru deewbijibâ un draudfes mihlestibas darbos.

Šči Kristus uguns ir mesta juhsu firdis tad, kad pulzejatees wezajā skolā un luhgšchanas namā Litschnikowā, pulzejatees Lapkawas brahlu draudses faeeschanas namā un tagad šawā skaištajā basnizā Lauru meestā, kà ari ikkatrā namā, kur atveras bihbele un dseefsmu grahmata un luhgšchanās rotas pazelas us debesim. Gribu kalpot šawam Deewam un draudsei esmu redsejis wisur, kur ween esmu Lauru draudse šawu kahju spehris. To esmu redsejis un isjutis Litschnikowā pee draudses darbineeka skolotaja Donberga, kà ari pee Isglitibas b-bas lozektleem un teem, kas ar ruhpiibu zehluschi skaišto skolu, kur bauda isglitibu draudses nahlotne — behrni, to esmu isjutis draudses preekschneeka Koola gimenē un preekschneeka palihga Flugstakalna mahjā, kas ar tahdu firsnibu un laipnibu ir mani kà draudses kalpu usnehmuschi, to esmu isjutis Deewa wahrdu mihletaja Kuperaga gimenē, to ari pee brahlu draudses faeeschanas kopeja Rampischa tehwa un firsnigā Baka tehwa atradis, kà ari pee wiseem ziteem ar to esmu fastapees. Kà leelakā mihlestibas ispaufme us šawu draudsi ir staltais Lauru Deewa nams, zelts us draudses labwehla un agrakā draudses preekschneeka Lauru muishas ihpaschneeka Sarryfunga draudsei dahwatās semes. Šhajā finā Lauru draudse war buht lepna un daudsām leelajām draudsem par preekschsihmi.

Lai Deews, mihlee Lauru draudses lozektli, jums ustur scho dedšigo mihlestibu un leesmojoscho firdi kalpot šawam Deewam un draudsei, tad tas nesis wehl paaudschu paaudses leelako laizigo un garigo swehtibu. Lai ari tu wari nest swehtibu šawai mihlai dsimtenei Estijai.

Lai Deews ustur wehl ilgi ari tewi, mihlais gawilneek, kas esi 40 gadus nenogurstoschi kalpojis kolonijai un draudsei, ka wari wehl daudseem buht par swehtibu.

Mahzitajs **G. Knes-Rnesinstis**,
Lauru dr. wifars

Alufinē, 1932. g. augustā.

Weshsturiskas sīnas par Lauru latweeschu draudsi un winas basnizu.

Teizi to Rungu, mana dwehsele un wijs, kas eesch manis, Wina swehto wahrdu. Teizi to Rungu, mana dwehsele, un neaismirsti, ko Winsch tew laba darijs.

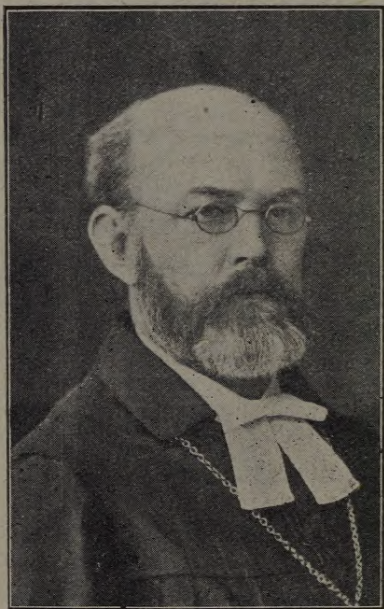
Jau zitas tautas augsti nowehrtejuschas latwju nefalauschamo sparun darba gribu. Galwenais wina spehku awots ir stipra tiziba us Deewu. Weenumehr un wisur weidot nazionalo, kulturalo un fainneezisko dsihwi ir latwju spehka un gara. Latwis ir weenmehr bijis un palizis nefamaitajams, negrosams sawas tautas karotajs. Wina wehleschanas arween bijusi tikt pee „sawa semes stuhrischa un faktina ...“

Beeschi teet minets laitrakstos wahrds „Lauri,“ bet daschs labs wehl nesina, kas schee Lauri tahdi ir un ka tee zehluschees. Samdehl, fastana ar Lauru latweeschu draudses 65 g. pastahweschanas laiku un manu 40 g. ilgo ehrgelneeka un kestera darbibas atzeres deenu, ka negribot rodas wajadsiba isteikt wisu, kas schis draudses garaja muhscha schein sweschuma, tahlu no zentra, atgadijees, un to schi draudse sawa ilgā pastahweschanas laika peeredsejusi.

Waru sneegt, kaut ari tilai ihu pahrstatu no senam issinam un atminam, kuras esmu usgabjis gan wezos draudses protokolos, gan no tradizionali sawahktam sinam pascha tauta — no firmgalweem. Esmu sadabujis dauds wezu draudses darbineeku gimetnes un scho wisu materialu sakopojis, mehginaschu kaut zil atstahstama weida to sneegt lasitajem ka ihu wispahreju kroniku par Lauru draudses 65 g. ilgo muhschu.

Gadus 70 atpatat, Lauri Pliskawas gubernā bija kahda kreewu muischneeka nolaisa muischa, kura gandrihs katru gadu pahrgabja zita rentneeka rokās un wehlat isrenteja Peterim Sarry (igaunim), kursch scho muischu eeguwa wehlat par dsimtu. Schini apgabala kreewu muischneekem bija dauds tahdu palaisu un neapstrahdatu

femes gabalu, tā arī leeli mešči, kurus tad pahrdeva eenahzejem-kolonisteem par dsimtu. Pirmee latweešči šcheit eenahza 1860—1863. g. no Widsemes draudsem — no Smilteneš, Aluksnes, Aputalna, Peebalgas un Trikatas. Pirmee eenahzeji bija: Daniels Zihrušs, Peters Freilebens, Roberts Andersons, Jahnis Wilnits, Leonhards Wilnits, Jahnis un Karlis Saltupi, Juris Grufchans,

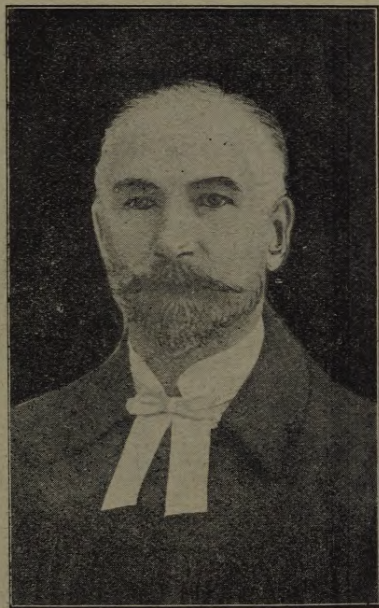


Virmais Lauru draudses mahzitašs H. Bresinskijs

Woldemars Mahlneekšs, Jektabšs Bakišs, Jahnis Brintmanis, Gotliebs Aplotšs, Peters Almentinšs, Matvejs Strads, Jafči, pawifam kahdas 14 gimenes, ar 47 gimenes lozelleem. Dsihwojušči šaktumā „sem egles.“ Wehlat uš Jektaba Baka eerošinajumu eenah-tuščas no Widsemes wairak dsimtas, tā ka 1863. g. jau bijuščas Lauru kolonijā ap 376 dwehšeles. Tagad Lauru apwidus ar šaweem plašcheem kultiveteem tihromeem, plawam un pa leelakai dalai muhra zeltneem, atgahdina Latwijas wideeni.

Drihs latweešči-eenahzeji šakta domat par šawas školās un luhgšchanas nama zefšchanu. Pirmais šči darba eerošinatašs bija

barons Stakelbergs, Laserevas muišas ihpašneeks, kam ņheit peedereja leeli ņemes gabali un kuruš wiašh eenahzejeem-latweešheem pahrdewa par lehtu mašfu, no 3 — 5 rub. deņetiau. Šho Stakelberga eeroņinajumu nemās ihweņt dšihwē Karliš Roņenbergs, latweetiš, Dimitrijewaš muišas ihpašneeks, kuršh jau ņheit agrati dšihwoja par muišas pahrwaldneeku. Wiašh ari jauņkta par

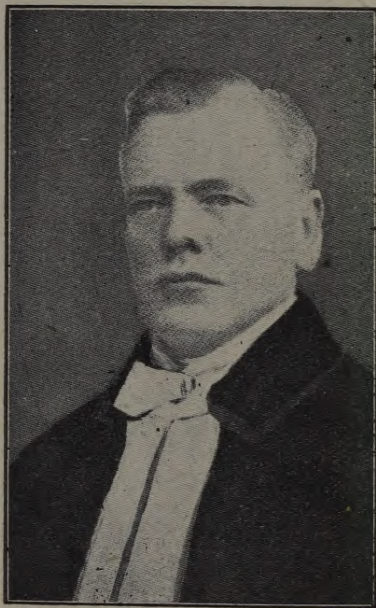


Ilggadejš Lauru draubšes mahžitajš
Ludwigs Šhišhlo

ihsto Lauru kolonijas tehwu, jo ņheit naw neweena paņahtuma, kur Roņenbergs nebuhtu pirmais darba daritajš bijiš. Šhejeenes latweešhi wiau weenumehr paturēs dahrgā peeminā, jo wiašh bija pirmais, kaš eenahzejeem palihdšeja notahrtot wiau ņemju pirkšanaš leetas. Wiašh bija laipnš pret ikkatru un ņneedša ikweenam ņawu palihdšigo roku.

Barons Stakelbergs (bijiš mahžitajš), gribedams latweešhus kopot weenā kolonijā, dahwinaja teem 25 deņet. ņemes Litšnikowaš poņtašhā ar noteikumumu, lai latweešhi ņheit zel ņtolu un luhgšanaš namu. Wiašh atņuhtija ņawu mehneeku Robertu Anderņonu,

turfch semi atmehrija un isgatawoja plahnu. Plahnu lihds ar dahwinaschanas aktu winsch issneedsa Rosenbergim un isteiza wehleschanos, lai scho jaundibinajamo draudsiti nosauktu par Stakelberga draudsi, tad winsch ari us preekschu pabalstisshot latweeschus pee luhgschanas nama zelschanas ar buhwmaterialu un naudu. Schi wehsts tika ari sinama baronam Fitinghofam, kura winam newisai



Mahzitajs Jahnis Steifs

patika. Winsch faaizijnaja latweeschus fawâ Lauru muischâ un tos norunaja, draudsi nenosaukt wis par Stakelberga draudsi, bet par Lauru draudsi. Winsch apsolija latweescheem atmehrit semi no Lauru muischas, kur wini wareshot eerihot kapsehtu. Latweeschi bija ar meeru, bet Stakelbergs atgreesa teem tagad muguru un nelahdâ sinâ tos wairs nepabalstija. Nu latweeschi-eenahzeji drusku fatruhlas, bet newareja nelo darit. R. Rosenbergs safauza tagad latweeschus us wispahrigu sapulzi Dimitrijewas muischâ. Scheit tika appreests, ka skola un luhgschanas nams jazel us Stakelberga dahwinatâs semes Litschnikowâ. Sastahdija tâ faukto draudses konwentu (bafnizas padomi) no desmit perfonam. Konwentâ eegahja Karlis Rosenbergs,

Roberts Andersons, Daniels Zihruls, Peters Freilebens, Jahnis Wilnits, Jahnis Saltups, Juris Gruschans, Woldemars Mahlneeks, Jahnis Brinkmans, un Jehlaks Bakis. Par konventa pagaidu preekschneeku eewehleja R. Rosenbergi. Nolehma, ka skolai un luhgshanas namam jaatrodas sem weena jumta. Iffneedsa konventa lozelleem naudas seedojumu grahmatinas.

Rà pirmee seedotaji minami:

Barons Fitinghofs	100 rub.
R. Rosenbergs	5 "
Rutshinas Seeks	5 "
R. Andersons	3 "
P. Freilebens	10 "
Barons Roschkuls Kolbergi	25 "
Weetejee kreewi	6 "
Jehlaks Bakis	10 "
Peters Bakis	5 "
Jahnis Brinkmans	4 "
Dahwis Bakis	3 "

Bes tam tika wehl aifsahmumi taisiti:

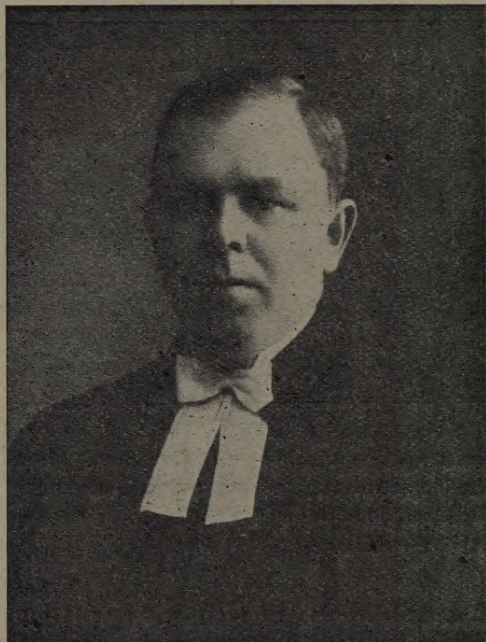
No P. Freilebena	37 rub.
" R. Garschneeka	100 "
" P. Fitinghofs	275 "
un wehl no kahda nesinamà	400 "

Tà drihsà laikà sakrahjās 988 rub. buhwkapitala. Nu radās masā Lauru draudisē jauna dshwe. Ikweens tikai domaja par to, ko gan es doschu preeksch schis buhwes.

Sakta west buhwbalkus un wahkt naudu un tā par Deewa brihnumu wiseem eenahzejeem-latweescheem, kureem pascheem bija pilnas rotas darba ar mescha lihshanu un plehsumu plehshanu, fanahza buhwmateriali leelā daudsumā, ari naudas lihdseltu bija deesgan. Deews wisur bagatigi parahdija sawu swehtibu. Nu draudsites konvents isstrahdaja buhwplahnu: weenā galā skola — otcā luhgshanas nams. Buhwdarbus atdewa buhwusahmejam Makarijam Dolgowam.

Kas gan eenahzejeem dewa tahdu sparū un darba mihlestibu? Ta bija wīnu tehwu-tehwu stiprā tiziba un palauschanās us Deemu. Wisu scho laiku, kamehr jaunais nams tika zelts, wini ik swehtdeenu fanahza „faeeshanās“ us deewkalposchanu, gan Posikowas muischā, gan Dimitrijewas muischā, gan ari Laplowā, tur wehla uszehla brahlu draudses faeeshanas namīnu.

Wisfirsnigakee deewwahrdu fludinataji bija tehwi-firmgalwi: Dawids Simsons, Jehkabs Engels, Peters Kuhlans, Karlis Jafs, Jahnis Osenis, Dahwis Behrsinsch, Reinis Behrsinsch, Jahnis Rampe un wehl ziti. Latweesch-eenahzeji labpraht mihleja apmeklet schahdas deewkalposchanas, jo wini schein smehla jaunus speklus, mihlestibu un preeku gruhtâ darbâ.

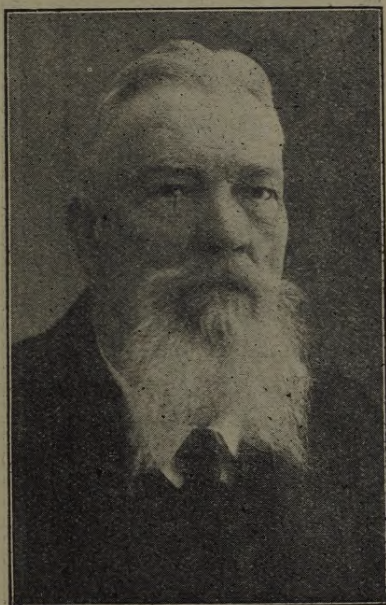


Mahzitajs G. Kneis-Kneisnists

1867. g. jaunais skolas un luhgschanas nams bija gatavs un 15. aug. 1867. g. scho namu eefwehtija Aluksnes mahzitajs prahwests Kupfers un Krustpils mahzitajs Masings. Eefwehtischanas deenâ spredikoja prahwests Kupfers latweeschu walodâ par 1. Rehn. gr. 8. nod. 27 — 30. p. un igauuu walodâ — mahzitajs Masings par Luk. ew. 17. nod. 15. pantu. Uri tita fanemts no Peterburgas generalkonfistorijas draudses apstiprinaschanas raksts, turâ bija teikts, ka Lauru draudse buhs Pliskawas Sw. Jehkaba basnizas draudses filialdraudse. Draudse jaapkopj Pliskawas mahzitajam S. Bresin-
skim. Tuhlit tika peenamts par skolotaju-kesteri Jahnis Bogens,

kuram bija pa svehtdeenam jaunā luhgššanas namā janotur deew-
kalpošanas. Draudsi no Pliškawas apmelleja mahzitaji gadā 3 —
4 reises: mahzit. Bresinkijs, D. Hesse, Amandus Reinschfels un
Fr. Johansons, kuri wisi bija wahzeeschi un loti troplotā latweeschu
walodā špreditoja.

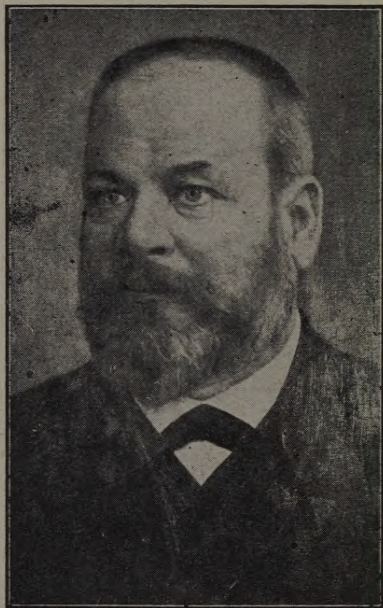
Skolotajam-ķesterim S. Bogenam nebija lemts šche ilgi darbo-



Pirmais Lauru draudses bastizās preeššneeks
Karlis Rosenbergš

tees (1867. — 1870. g.), jo wiašč šanahza konfliktā ar draudses
lozēkleem un draudses konvents wīnam ušteiza weetu. Tomehr
S. Bogenš palika Lauru draudsei labā peeminā tā labs školotajs,
dabasmihlotajs un dahrstopis. Pehz wīna aiseešanas wīna weetu
eenem Eduards Grintals, kas nesen bija beidšis Zimes školotaju
seminaru. E. Grintals ir labs dseedatajs un musikas pratejs. Notur
šwehtdeenās deewkalpojūmus, nostahda pehz ta laita prasibam labi
školu, ihpaschi šemīgi pašneedš tizibas mahzibu un nodibina dseeda-
taju kori, kursch šwehtkos puschko deewkalpošanas ar kora dseesmam.
Ta laita zentigatee draudses aistahwi (konwenta wihri) Peters

Pahwuls, Jahnis Bakis, Jahnis Rambars, Peters Kuhlans, Jahnis Ligers, Peters Wihtels, Karlis Krustinsch un Jahnis Slengis narw apmeerinati ar wahzu mahzitajeem un eefneedj generalkonfistorijai luhgumu atlaut eewehlet un peenemt preetsch Lauru draudses pastahwigu mahzitaju-latweeti. Generalkonfistorija to atlauj, tikai ar notekumu, ka jaunais Lauru draudses mahzitajs buhs pilnigi padots

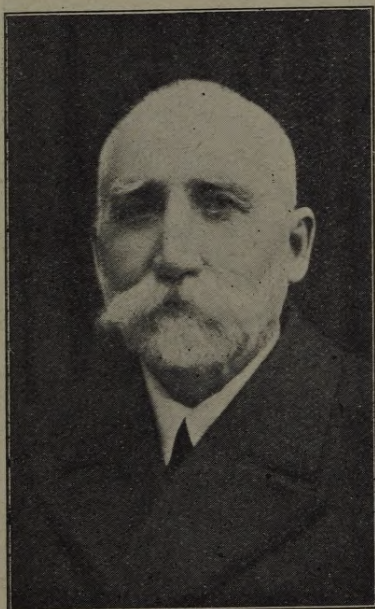


Otrs ilggadigais Lauru dr. basnizas preetschneeks
Peters Barry

wirsmahzitaja Bresinstija rihziba un wifs wiakam buhs jadara pehz Bresinstija preetschkraksteem. Teek usazinat wairaki mahzitaji us „prowes sprediki.“ Starp teem ari mahzitajs Irbe (ja nemaldos, bijuschais Latwijas bislaps). Draudsei wislabal patiht mahzitajs Jahnis Steiks, kursch ari no konwenta 5. junija 1888. g. teek eewehlets par schis draudses mahzitaju. Ar mahzitaja J. Steika atnahschanu 1888. g. us patstahwigu dschwi Lauros, Grintalam ar wiau beeschi izelas nefaslazas. Beidsot J. Steiks atnem Grintalam wiau no draudses dotu semi, ka atalgojumu par kestera peenahkumu ispidischanu. J. Steiks peeruna draudses konwenta wihrus Grintalam

usteikt weetu. Konvents Steikam peetriht. Tā Ē. Grintals, pehž 22 darba gadeem, 15. okt. 1891. g. šķiras no Laureem.

J. Steiks bija labs spredikotājs, ļoti apdabwinats zilvēts. No eesahkuma wisi draudses lozekli wīnu mihleja un zeenija, bet wina straujās dabas dehl, to sahla drihs weena draudses dala nihst. Wīnsch fanahža konfliktā ar wirsmahžitaju S. Bresfinskiju, kursch

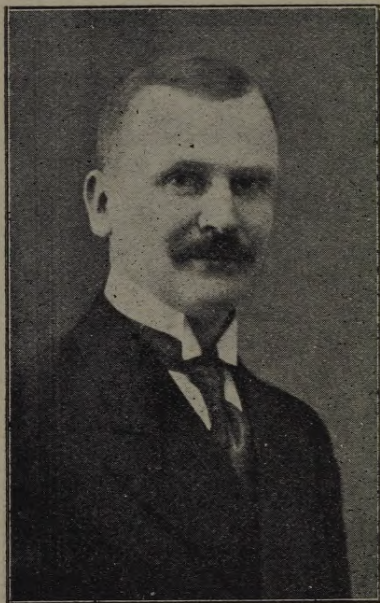


Treshais Lauru draudses padomes preeschneeks
Augusts Garschneks

Steiku atsina tikai tā šawu adjunktū. Steiks us to greesa mas wehribu. Isgatarwoja sewischtus sīhmogus, ar usrakstu „Lauru Ēw. lut. latw. draudse“ un newis filialdraudse pee Ēw. Zehkaba draudses Pliskawā. Wīsus Bresfinskija preeschraktus un aisrahbijumus wīnsch ignoreja. Bes tam wīnsch peerunaja draudses konwenta wihrus, lai winam zel us draudses semes Litschnikowā sewischtu dsīhwojamu mahju-pastoratu. Tā 19. febr. 1889. g. tika eeswehtita šchi mahžitaja mahja, kura no draudses lozekleem tika ar daschadeem auglu tokeem apstahdita.

Pehz R. Rosenberga, pirmā draudses un basnizas preekšneeka nahwes, tika no draudses konventa eewehlets par basnizas preekšneeku Peters Barry, (no 1885. g. — 1904. g) kurfch newifai ſimpatifeja J. Steika darbibai.

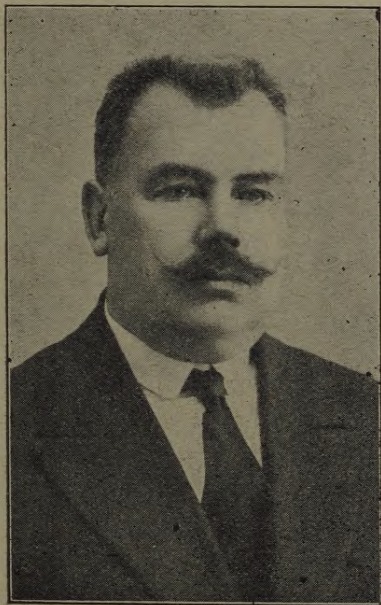
1893. g. Peterburgas konfistorijas preekſhtahwi, generalsuperrintendents Pengu, mahzitaji Walters un Keuflers, ifdara Lauros



Ilggabigais Lauru dr. padomes preekſhneeks
Arturs Barry

wiſitaziju, jo pret mahzitaju Steiku ir eefneegts dauds ſuhdſibu. Rewiſijas ſelas — Steiku atlaiſch no weetas un amata Eewehrojot tomehr Steika nopelnus un zeeau tautā, tautſtolu direkzija wiau peelaiſch par draudſes ſkolotaju un waditaju. Laureneescheem wehl tagad it labi atminā J. Steika gahdiba un ruhpiiba par ſkolu. Wina laikā ſkolu apmekleja ap 250 ſkolneeku. Skolā ſtrahdaja kā mahzibu paſneedſeji kahdi aſtroni ſkolotaji. J. Steiks ari dauds ruhpejās par ahrpusſkolas iſglihtibu. Sarihloja daſchas jaunatnes ſanahſfmes, jautajumu watarus un ari faſtahdija leelu dſeedataju kori. Koris wairakahrt konzerteja Muſkfnes un Pliſtawas basnizā. J. Steika

wadibâ skola pastahw nepilnus divus gadus. Pehdejâ gadâ, pehz skolas rewisijas israhdas, ka „Pliskawas kungeem“ fchi skola wifai nepatihl, jo fche waldot par daudf latwiski-liberals gars. Skola teel flehgta 15. now. 1894. g. J. Steiku un wifus zitus skolotajus at-laisch no amata reisê ar skolas flehgshanu. Skola paleek flehgta no 1894. g. — 1897. g.



Sagadejais Lauru draudses padomes preekschneeks
Bernhards Kools

Schini laitmetâ eestahjas draudses garigâ dsihwê pilnigs fastin-gums. Mahzitaja, skolotaja un kestera naw, tikai kestera wisnepee-zeeschamatos peenahkumus ispilda Lauru muishas mahjskolotajs Jehlabs Haukis. Ar schahdu draudses stahwolli draudses lozelli bija stipri neapmeerinati. Un lai gan Steika peekriteji teiza: „Rad mums pascheem buhs faws patstahwigs lopu gans, tad peenemfim ari zuht-ganu.“ Tomehr uf basnizas preekschneeka P. Sarry eespaidojumu draudses konwents peenem resoluziju atklast par jaunu Lauros pa-matfcolu. Schajâ noluhkâ at aizina skolotaju K. Knappi no Kalna-pededses un P. Donbergi no Pokrowas. Pehz ilgâm debatem

wenojās un 13. okt. 1897. g. par skolotāju un ehzgelneeku eewehl P. Donbergi.

Uri Peterburgas konsistorija atsuhitija jaunu mahzitaju Ludwigu Eschischko, kuram scheid eesahkumā grubti klahjas, jo Steika draugi un peekriteji to wisadi pulgo un nihst. Somehr pateizotees wina lehnai dabai un taisnigumam, wiasch wehlat draudse manto pee-

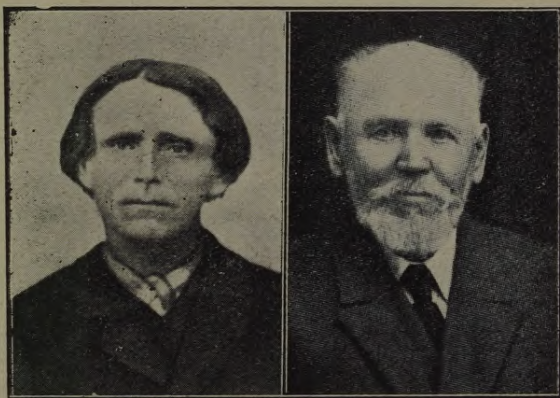


Tagadejais draudses padomes preeschneeka weetneeks
Aleksandrs Augstkalns

trishanu un neleekulotu mihlestibu. L. Eschischko nodsihwo Lauros no 1893. g. — 1910. g. Leelu atbalstu winam parahda draudses preeschneeks P. Sarry. L. Eschischko aiseet par mahzitaju us Matishu draudsi. 1919 gadā leelineeki wina noslep kawo pee Strentschu stazijas. Pehz wina nahl par mahzitaju Kahrlis Lapiasch, kuram dsihwes weeta, tāpat kā mahz. Eschischko, ir Plislawa, jo schein mahzitajeem bija wehl jaapkopj Plislawas, Pokrowas, Kateschnas un Lauru draudse. Lapiasch scheid darbojas no 1910. g. — 1914. g. un pehz tam aiseet par mahzitaju us Katlatalna draudsi pee Rigas. 1904. g. schkiras no schis pafaules draudses ilggadigais preeschneeks

P. Sarry (no 1885. g. — 1904. g.), kurfch draudsei daudf laba darijis. Draudse winu paturēs dahrgā peeminā kà labdari.

No 1904. g. — 1908. g. draudses preefschneeka amatu eenem Augusts Garschneeks. No 1915. g. lihds 1918. g. draudfi apkopj Kurfemes behglu mahzitajs no Tukuma G. Mattifons. Drihs atgreeschas uf fawu draudfi un mirst usbudinajumā par wahzeeschu wahrmahzibam no firdstreekas kerts.



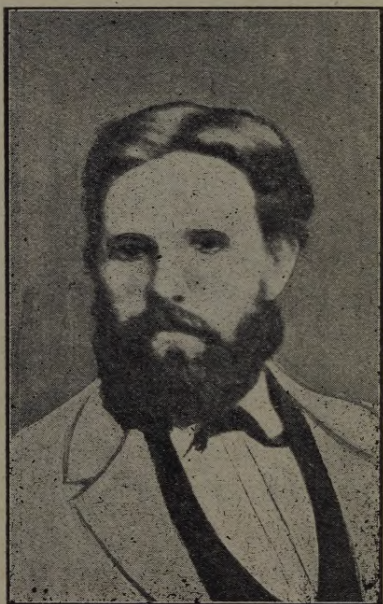
Ilggabejs dr. pehrminders
Reinis Behrsinsch

Lauru dr. padomes loz.
J. Bakis, darbojas schini
padomē wairaf kà 50 g.

15. febr. 1917. g. draudses skola fwin 50 gadu pastahweschanas deenu, tur mahzitajs Mattifons ari nem dalibu un fawā fwehtku runā aisrahda uf leelo gara kulturās darbu, ko skola notezejuschos 50 g. ir weitufi. Nowehl skolai joprojam plaukt un usrahdit labas fekmes. No 1918 g. — 1922. g. draudfi apkopj Walkas mahzitajs Karlis Wehmans. Pehz U. Garschneeka teel par draudses un basnizas preefschneeku eewehlets nelaika P. Sarry dehls Arturs Sarry (no 1908. g. — 1927. g.). Preefsch wina ihfu laitū eenehma preefschneeka weetu Peters Horns. No 1927. g. lihds schim laitam Lauru draudses Padomes preefschneeka weetu eenem Bernhards Rools. Pehdejos trihs gadus wina weetneeks ir Aleksandrs Lugskitalns.

1916. g. schis pirmais draudses luhgschanas nams lihds ar skolu krita uguns leefmam par upuri. Skola nu teel pahrwesta rudenī mahzitaja mahjā, tur skolneekem telpas ir deefgan neehrtas.

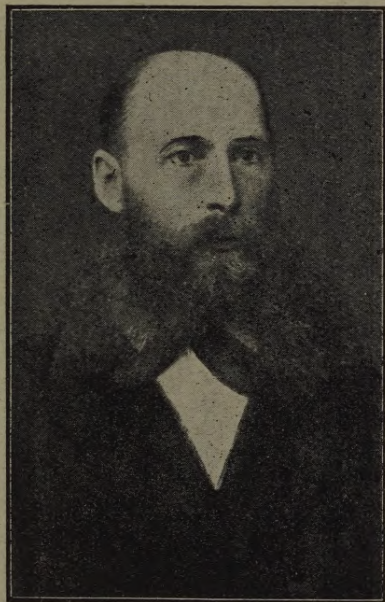
Draudsei wairs naw ſawa faeefchanas templa, tur waretu ſapulze-
tees un noturet deewkalpoſchanas. Mahzitaji — atbrauzeji notur
deewkalpoſchanas gan Laplowas brahlu draudſes naminâ, gan Lauru
meestâ, Kreemu ſkolâ, gan Dſegufcha un Lautſcha telpâs. Waſaras
laikâ notur deewkalpoſchanas ſem klajas debefs — kapſehtâ, tur ari
peenem ſw. wakarina laudis. Schahda parahdiba, tur draudſe ſtai-
tijâs ap 3500 dwehfelu, bija nenormala.



Birmais Lauru draudſes ſkolotajs, ehrģelneeks, ķesters
Jahnis Bogens

Tâ ka nelaiķis P. Sarry bija lolojis zeribas, zelt Lauru meestâ
basnizu, tad tagad wina dehls Arturs ſakta ſcho ideju iſwesti dſihwê.
Tika ſafaukta 12. dez. 1920. g. Lauru meestâ, Dſegufes mahjâ wiſ-
pahriga draudſes lozektu ſapulze. Tani deenâ bija uſaizinatſ igauņu
mahzitajs N. Nunwerdts noturet deewkalpojumu. Wiaſch ſprediķoja
igauņu walodâ un ķesteris Donberģs pahrzehla wina ſprediķi latwee-
ſchu walodâ. Pehz deewkalpoſchanas mahzitaju N. Nunwerdtu eewe-
leja par wiſpahrigas ſapulzes wadoni. Iſſpreeſchami bija diwi no
draudſes padomes eekufstinati jautajeeni. 1) Skolas buhwe. 2) Baſ-

nizas buhve. Pirmais nem wahrdu draudses padomes lozektis Jahnis Zimbuls un plaschakā runā aifrahda uf wisupirms zelamo skolas ehfu, jo kahdi 100 behrni mitinajas neehrtās telpās — pastoratā. Kad skolas nams buhtu uszelts, tad warēs fahkt buhwet basnizu. Mahzitajs Lunwerdts aifrahda, ka draudsei, kura jau pastahw wairak kà 50 g., it nepeezeeschama ir sawa basniza, tāpat

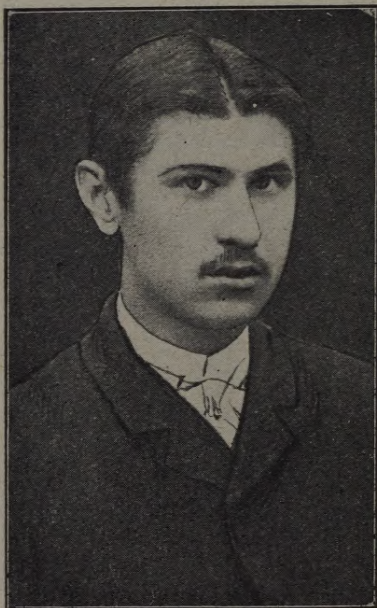


Otrais Lauru dr. skolotajs, ehrgelneeks, kesters
Eduards Grintals

ari saws ehrtš skolas nams, kas atbilst wiseem higieniskeem prafiju-
meem un kur behrni war meefigi un garigi attihstitees. Basniza
buhtu buhwejama pirmā. Draudses lozekti tomehr schoreif newar
weenotees. Noleek safaukt wisp. fapulzi 6. febr. 1921. g. Schini
fapulzē nem dalibu 172 draudses lozekti, kuri pehz ilgām debatem
nolemj par jautajeenu, waj skolu jeb basnizu pirmo buhwet, aifklahti
nobalfot. Resultats: no 172 regifireteem fapulzes lozekteem, nodotas
167 balsis, no kurām par basnizu 112 balsis, par skolu 53 balsis
un 2 atturas. Tā tad ar balsu wairakumu nolemts, pirmo buhwet
basnizu un tad skolu. Tomehr balfotaji par skolu luhds wispahrejo

ſapulzi, wineem paſcheem ar ſaweem ſpehkeem zelt jaunu ſkolas ehtu uſ nodeguſchâs ſkolas ehkas pamateem. Sapulze attauj.

Nu ſahtas leela ſazensiba wiſâ draudſê. Draudſes padome uſdod architektam U. Podſchekajewam iſgatawot plahnu jaunzelamai baſnizai, eeſneeds to Eeſchleetu miniſtrijai, kura to drihſi apſtiſrina. Lauru muiſchas ihpaſchneekſ U. Sarry dahwina 2 deſetinas leelu



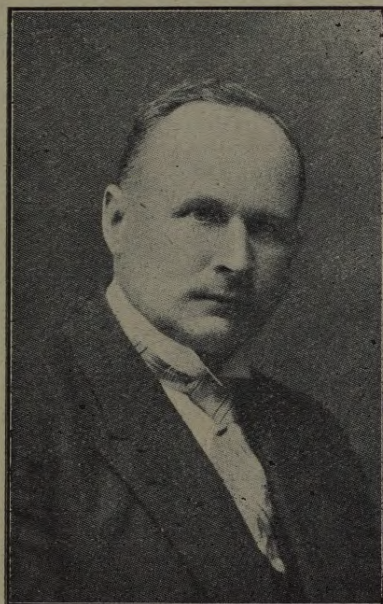
Skolotajs, ſeſters J. Kautis

femes gabalu, uſ kura zelama baſniza. Padome wehl nolemj, ka baſniza zelama no keegeleem. Seet weſtas ſarunas ar J. Zeemiu, kurſch apnemas iſgatawot wajadſigo daudſumu baſnizas buhwei.

Wiſa baſnizas buhwe tita aprehkinata uſ 4,000,00 ig. marku. Bet kur nemt lihdselkus? Uſſahta padomes lozekli agitaziju un ſeedojuumu wahſſchanu pa aptaimi un draudſê — baſnizas zeltnei par labu. Tita ſawahkts nezereti daudſ lihdselku gan naudâ, gan graudâ. Sarihkoti daſchadi iſpreezes wakari, kuri dewa labas ſumas ſchim mehrkim par labu. Tita ſarihkoti baſari.

1923. gadā	farīhtotais	basars	dewa	tīhru	atlikumu	178,000	markas
1926.	"	"	"	"	"	145,191	"
1927.	"	"	"	"	"	155,996	"
1928.	"	"	"	"	"	89,743	"
1930.	"	"	"	"	"	62,042	"

Kopā 629,972 markas



Skolotājs, kvesters Peterss Zimbulis

Dabalsti ņemti no Igaunijas valdības :

1926. gadā	200,000	markas
1927.	"	300,000	"
1928.	"	100,000	"
1929.	"	20,000	"
1931.	"	100,000	"

Kopā 720,000 markas

Pabalsti no Latvijas valdības :

1929. gadā	72,000	markas
1931. "	!43,800	"
	<hr/>	
	Kopā 215,800 markas	



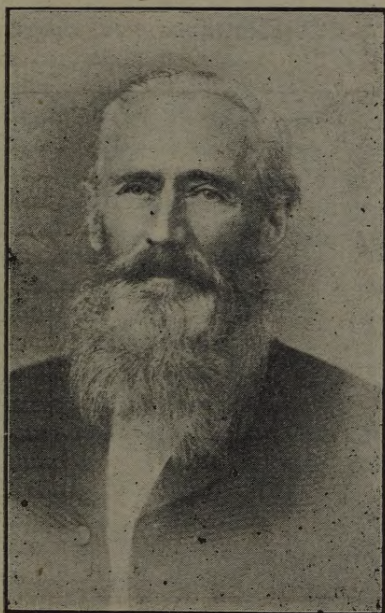
Jānis Galdiņš no Smolenskas
Alpmehram 25 g. jahtahw Lauru dr. pa-
domē no 1906. — 1932. g.

Jēkabs Kupers no Zerichowas
Lauru dr. padomes lozeklīs, wifu
basnizas buhwes laifu (wehlat pehr=
minders)

Lauru draudses basnizas pamata eefwehtifchana notika 26. ju-
lijā 1925. g. Pee fwehtku fwinibam dalibu nehma Neuhausenes
mahzitajs N. Nunwerdts, Walfas mahzitajs R. Wehmans un Lim-
baschu mahzitajs J. Steiks. Minetā deenā, pee jauka laika, uf
basnizas pamata, tika farihlots garigs konzerts.

Tā gadu no gada tika wahkti lihdsekli un basnizas buhwes
darbi ufzihtigi turpinati. Wiszentigatee un pafchaisleedfigatee bas-
nizas zeltnes darbineeki bija un ir wehl tagad — Arturs Sarry,
furfch daudj laba darijis Lauru draudsei, gan seebodams naudā, gan
buhwmaterialā. 9. janw. 1927. g. wiasch fchkirās no fchis pafaules
tragiskā nahwē. Lauru draudse winau paturēs weenmehr dahrgā pee-
minā. Pehz wina nahwes draudses preefschneeka weetu eeem Bern-
hards Kools un wina weetneeks Aleksandrs Augstkalns.

Starp ziteem wehl minami darbineeeti, kas nepeektudami ir weizinajuschi scho leelo, swehtigo draudses darbu: J. Bakis, B. Kools, P. Horns, J. Muhrneeks, Fr. Jass, J. Rupers, J. Gaidiasch, Ed. Jass, R. Behrsiasch, J. Zeemiasch, A. Markus, A. Uwens, kesteris P. Donbergs un wina palihgs P. Zimbuls. Bes



Roberts Andersons, mehrneeks, kusch atnehrija
no barona Stafelberga dahwatu jemes gabalu
Litshatkowu Lauru draudsei

mineteem darbineeekem buhtu wehl dauds minami, kas wisadâ sinâ scho basnizas buhwes darbu pabalstijusch.

Pehz mahzitaja R. Wehmana nahwes draudsi apkopa Alluksnes mahzitajs A. Kleppers (no 1922. g.—1928. g.) Pehz A. Kleppera aifeeschanas no Alluksnes — wina pehztezis mahzitajs G. Knefs-Knefskijis (no 1928. g. — 1932. g.).

Wisâ Lauru draudses 65 g. pastahweschanas laikâ ir bijusch schahdi mahzitaji:

- No 1866.—1888. g. S. Bresinstijs, G. Hesse, A. Johansons, A. Reinschifels.
- " 1888.—1893. g. J. Steiks.
- " 1893.—1910. g. L. Tschischko.
- " 1910.—1914. g. R. Lapiņš.
- " 1914.—1818. g. G. Mattifons.



Lāuru draudzes padomes locekļu sastāvs 1932. g.

- " 1918.—1922. g. R. Wehmans.
- " 1922.—1928. g. A. Kleppers.
- " 1928.—1932. g. G. Kneiss-Knefinstijs.

Bes tam draudsi dažas reizes ir apmetējušchi tā weesi: mah-
 zitaji: Treijs, Ramans, Birgelis, Jaunsems, Gihmis, Grosš, Kleh-
 mans, Wilziņš, Birsneks, Dombrowškis, Janšons, Jundis.

Igauņu valodā turejušchi deewkalpojums mahzitaji: Lun-
 werdts, Ermits, Schwarzš, Heimans un Taulš.

Kesteri-ehrgelneeki ir bijuschi :

No 1866. g.—1873. g. J. Bogens
E. Grintals
J. Kaukis
„ 1397. g.—1932. g. P. Donbergs
P. Zimbuls



Lauru draudses pehrmindeeri ar ehrgelneeku = kesteri:

No freifās uf labo puši — pirmā rindā: 1) K. Dsens, 2) J. Rampe,
3) P. Donbergs — kesters, 4) J. Kupers, 5) J. Behrsinsch

No 1866. g.—1932. g. ir bijuschi schahdi pehrmindeeri: D. Sim-
fons, T. Kalnawarns, D. Preede, K. Strins, K. Sprihwuls, J.
Engels, J. Martinsons, J. Kallejs, P. Wilnits, D. Behrsinsch,
K. Behrsinsch, K. Lubsis, P. Lahzits, J. Dsens, J. Klawinsch,
K. Martinsons, J. Rampe, Jehl. Behrsinsch, P. Wehziinsch, J.
Kupers un K. Dsens. Basnizas aptopejs Jehkabs Kruhmiinsch un
kapu fargs Julijs Baltinsch.

Lauru draudfē pastahw no 1874. g. ari fawš basnizas dsee-
dataju koris, kuru kēsteri-ehrgelneeki ir šapratuschi ušturet lihds šham
laitam. Koris weenmehr ir šlandinajis šawas dseefmas Deewam



Lauru dseedataju koris Igaunijā



Berta Kambers jkdse
Lauru dr. kora dseedataja
Dseed kori 25 g.

Jahnis Wihtols
Kori dseed 25 g.

Jahnis Kalnawarns
Kori dseed 35 g.

par godu un puščkojis svehtku deewkalpojumuš ar tšhetrbalsigām forā dseefmam. Rā isžili, nenogurstošchi forā dalibneeki buhtu minami: Jahnis Kalnawarns (dseed tori jau 35 g.), Jahnis Wihtols (25 g.), Peters Zimbuls (35 g.) un Berta Rambergs (25 g.). Draudšē ari ir eewehleta šawa damu komiteja, kura strahdā jo svehtigu darbu. Šariško daschadus wakarūs un no eewahkteem lihdsē-



Lauru draudses damu komitejas šastahws:

Pirmā rindā (no kreisās uf labo puši): 1) M. Kruhmiņsch, 2) D. Kruhmiņsch — preekšneezē, 3) M. Bindemans, 4) E. Jafs (otrā rindā) 5) B. Rogers — mantšine, 6) E. Šarschneeks — darbwede

leem apdahwina uf svehtkeem draudses gruhddeenus. Šagadejš damu komitejas šastahws ir šefošs: preekšneezē D. Kruhmiņsch, darbwede E. Šarschneeks, mantšine L. Zimbuls. Komitejas loželli: E. Jafs, B. Rogers, B. Eglits un M. Kruhmiņsch.

Šagadejšs draudses padomes šastahws: B. Kools preekšneeks, A. Augškalns wina weetneeks, P. Zimbuls mantšinis, P. Donbergs darbwedis, loželli: A. Jegers, J. Bakis, J. Gruhšis, J. Rampe, R. Behrsiņsch, A. Markušs, J. Zimbuls, A. Kreewš, J. Ruperš, A. Luhsis, J. Lašmans, A. Kruhmiņsch, A. Alwens, J. Zeemiņsch, J. Muhrneeks, J. Baumans, E. Jafs, J. Behrsiņsch, A. Irbe.

Revisijas komisijas lozekli: J. Osenis, A. Gaidišch, A. Gruh-
šis, A. Muhrneeks un P. Baltišch.

Beigās lai wehl jautajam: „Kā bij agrak Lauru draudse un
tā tagad ir?” Pēc pirmā luhgšchanas un skolas nama zelschanas
peedalijs 1866.—1868. g. tikai kachdas 115 personas, bet tagad
draudse ir ap 2738 dwehseles. Pirmais luhgšchanas nams bija



Lapkawas br. dr. luhgšchanas nama 50 g. jubilejas svehtku dalibneeki
1929. gada 29. septembri

masš, neehrts, maseem logeem, bet tagadejā basniza, kura wehl naw
pilnigi gatawa, ir ehrtā. Un jaunais basnizas tornis ar šawu ap-
feltito krusu usluhko katru deewluhdseju šchai weetai tuwojotees.
Wezā luhgšchanas nama buhwe ismaksaja 2163 rub. 93 kap., at-
skaitot seedoto buhmateriālu. Tagadejā basnizas buhwe jau is-
maksā 3,425,471 sentu. Pirmā luhgšchanas nama altara bilde tika
no leelineekeem Lapkowā ishmeeta un saduršita ar durkleem, bet ta-
gad islabota un atkal atrodas jaunā basnizā. Utri daschi šw. wakar-
ehdeena trauki tika no leelineekeem nosagti.

Un šchodeen, 14. aug. 1932. g., Lauru draudse šwin šawas
draudses 65 g. pastahweschanas svehtkus, lihds ar ilggadigā kēstera
P. Donberga 40 g. darbības atžeres deenu.

Lai wisi schodeen raidam fawus status us augſchu, us teem
kalneem, no kureenes nahk mums palihdsiba. Lai ſkan ſlawas dſee-
ſmas Deewam par godu, jo Wiaſch 65 g. ilgâ draudſes muhſchâ
muhs brihnifchki ir wadijis, uſtūrejis, ſargajis un muhſu rolu darbu
ſwehtijis. Seiži to Rungu, mana dwehſele, un neaiſmirſti, ko Wiaſch
tew laba darijis!

P. Donbergs

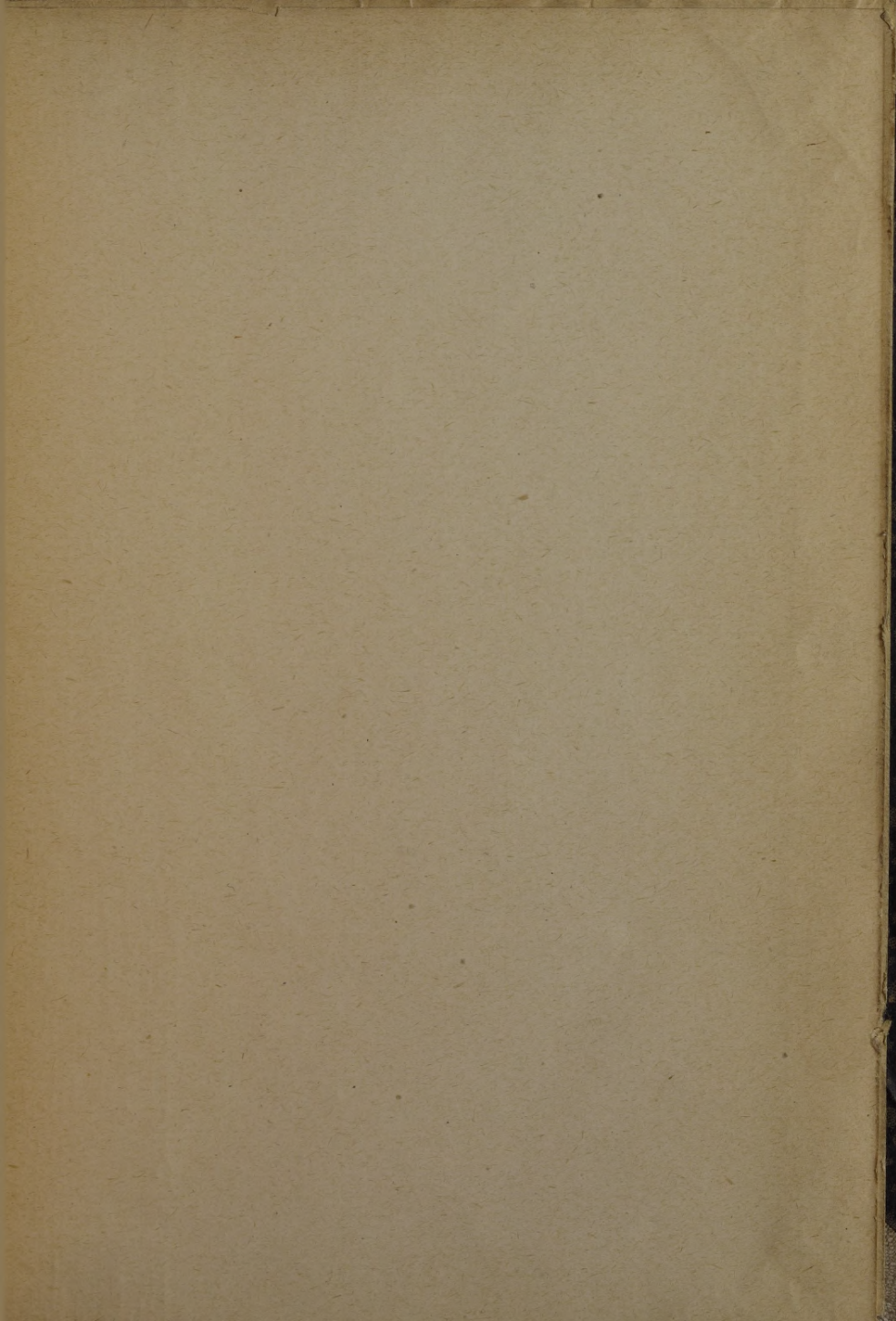
Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

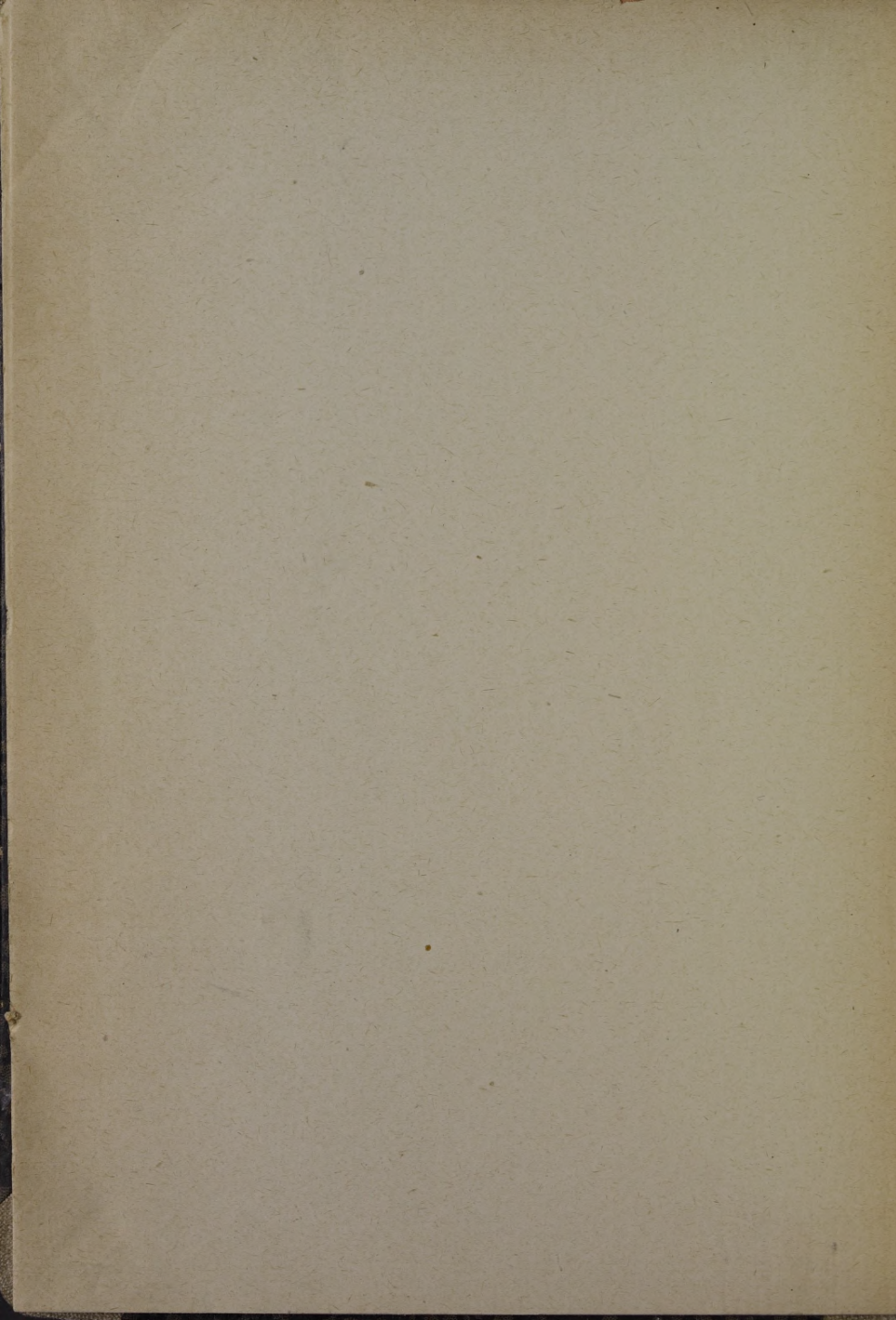
LC 69 20



15. AUG. 1932

LC 6920





LĀTVIJAS NACIŅĀLĀ BIBLIOTĒKA



0309081641

21.1

Sar. 5.